

Les 7

Koester elke dag de vrede in ons land

“In mijn jeugd heb ik geleerd dat de Tweede Wereldoorlog vooral ging over wie er goed was en wie slecht. Ik denk dat we het onszelf jarenlang te makkelijk hebben gemaakt door te denken: het kwaad is overwonnen. Terwijl de ingrediënten voor een oorlog natuurlijk altijd in een samenleving aanwezig zijn: uitsluiting, machtsmisbruik, anti-democratische sentimenten en onvrede onder grote groepen mensen. Ik weet dat vooral in de hoek waar ik vandaan kom een heroïsch gevoel bestaat bij het idee van een revolutie, terwijl dat toch ook gewoon een koelbloedige oorlog is. Het idee dat arme mensen beter in staat zijn om te delen als ze de macht krijgen, is niet waar. Je kunt beter zorgen voor een grote middenklasse die is begaan met het lot van de zwakkeren, in plaats van te zeggen: ‘die lui aan de top doen het verkeerd en moeten zo snel mogelijk vervangen worden door anderen’.

We staan in Nederland te weinig stil bij het feit dat het hier relatief veilig is en we in een weinig corrupte democratische rechtsstaat leven. Je weet hier vrijwel zeker dat als je 's avonds in bed stapt en je trekt je dekbed over je heen, jouw huis de volgende ochtend nog steeds van jou is en je in veiligheid naar de bakker kunt lopen. Doordat ik veel heb gereisd en ook vluchtelingenkampen heb bezocht, ben ik me bewuster van mijn rijkdom. Ooit heb ik met twee collega's een nachtje in de Amsterdamse Vluchtkerk geslapen, sommige mensen deden daar schamper over, maar het was zo heftig: je ligt er met zoveel mensen tegelijk, het licht gaat elke keer aan en uit, er is gedoe. Stel je voor dat je daar maandenlang zou moeten slapen? De avond erna dacht ik: wat fijn dat ik dadelijk mijn eigen bed in kan stappen. En tegelijkertijd schaamde ik me voor die gedachte.” ■

Ik heb één nacht tussen vluchtelingen geslapen, het was zo heftig

Geen baby meer

Sinds de zomer noemt de oudste me bij mijn voornaam. Hij spreekt hem wat onzeker uit, alsof hij nog niet helemaal zeker is of ik wel echt zo heet. Als ik 's ochtends zijn kamer binnenkom is het een regelrechte vraag: “Marjolijn?” “Mamma”, corrigeer ik hem. Maar hij schudt zijn hoofd. “Jij bent Marjolijn.” Soms noemt hij me ‘Lijn’, zoals mijn vrienden, soms zelf ‘Lijntje’.

Ik voel me betrappt. Ik kan het niet anders zeggen.

Na tweeënhalf jaar doen alsof ik zijn moeder ben, heeft hij mijn ware aard ontdekt. Gewoon een vrouw met gewoon een naam als alle anderen. Er glanst iets van triomf in zijn blik als ik ‘mamma, ik ben mamma’ mompel.

Het is alsof we elkaar met nieuwe ogen bekijken. Hij lijkt langer dan ooit, niet meer de uitloper van mijn eerste baby maar een jongen in wording met een eigen gezicht.

Hij kan uit bed klimmen, deuren openen, en zelfs de sloten. Als ik even niet oplet wandelt hij op eigen houtje naar buiten.

Ik hoef hem nauwelijks meer op te tillen en hoewel ik hem voortdurend aai en omhels voel ik dat onze lichamen uit elkaar zijn gegroeid. Iemand tillen en dragen en wiegen schept een specifiek soort intimiteit. Alsof de vormen zich naar elkaar voegen, zijn hoofd paste precies in mijn nek, zijn lijf lag perfect tegen mijn romp. Als ik hem lang genoeg droeg wer-

den we twee delen van hetzelfde wezen, nu zit hij tegen me aan als een groot, los mens.

Misschien heeft het te maken met die nieuwe vorm, dat nieuwe hoofd in mijn nek, de nieuwe baby in ons leven. Maar waarschijnlijker is dat hij zich gewoon niet meer wil voegen. Hij heeft betere dingen te doen: er moeten torens gebouwd en walvissen getekend.

Ik houd mezelf voor dat het niet uitmaakt, dat ik hem toch ook bij zijn voornaam noem en dat dit dus wel zo eerlijk is. Ik houd mezelf voor dat het juist fijn is, minder schizofreen, om voor hem de persoon te zijn die ik ook voor anderen ben. Maar ik mis iets. Ik lees dat mamma een brabbelwoord is, ontstaan in de kindertaal. Net als pappa en baby; het zijn geen namen maar klanken, dieper dan taal.

Terwijl het universum van mijn oudste razendsnel uitdijt en zijn leven zich vult met nieuwe namen blijf ik halsstarrig die klank herhalen, ‘mamma, mamma’, in de hoop dat hij op een dag weer meezingt.

Hij heeft betere dingen te doen: er moeten torens gebouwd en walvissen getekend

Marjolijn van Heemstra is theatermaker en schrijver. Haar *Trouw*-columnen zijn gebundeld in ‘Het groeit! Het leeft!’ Reacties naar info@marjolijnvanheemstra.nl